

OPETUSHALLITUS

OPS 2016

Ops-prosessi pedagogisen ja strategisen kehittämisen näkökulmasta

Opetusneuvos Irmeli Halinen
Opetussuunnitelmatyön päällikkö
OPETUSHALLITUS

1

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Tulevaisuuden koulun
linjauksia etsimässä

OPS 2016

2

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Yleissivistävän koulutuksen uudistaminen

- Tavoitteiden, tuntijaon, opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisten opetussuunnitelmien uudistaminen koko yleissivistävän koulutuksen osalta on alkanut
- Varhaiskasvatuksen siirto opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa koulutuksellista jatkumoa
- Jatkuva vuorovaikutus ammatillisen koulutuksen kanssa edistää koulutuksen koherenssia
- Jokaiseen perusteasiakirjan laadintaprosessiin liittyy laaja sidosryhmäyhteistyö sekä paikallisen opetussuunnitelmatyön tukeminen monin eri tavoin
- Uudistamisen vuodet 2012 - 2017

3

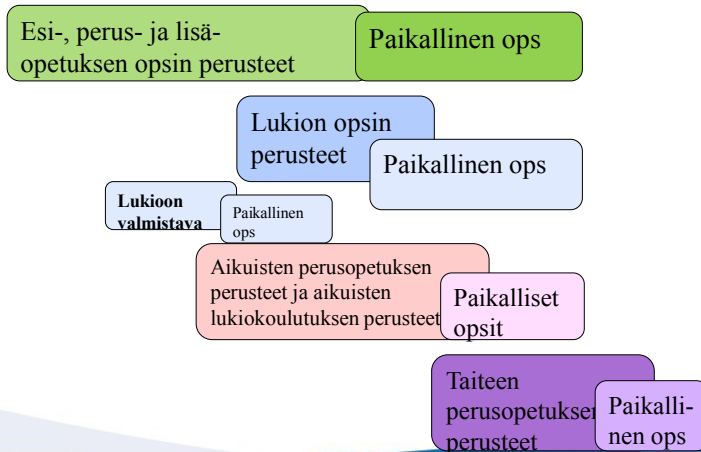
Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Yleissivistävä koulutus uudistuu: Opetussuunnitelmatyö 2012 - 2017

2012 2013 2014 2015 2016 2017

4

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Opetussuunnitelmatyön mahdollisuudet

- Opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisten opetussuunnitelmien uudistaminen tarjoaa mahdollisuuden - yhteisen viitekehyksen, ajan ja rakenteet - ympäröivän maailman muutoksen pohdintaan sekä koulun ja opetuksen kehittämiseen.
- Koulutus sekä rakentaa tulevaisuutta että vastaa tulevaisuuden haasteisiin.
- Muutoksessa tarvitaan hyvää johtajuutta ja paljon yhteistä ajattelua.

5

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Opetussuunnitelmauudistuksen lähtökohdat

LP 2016

6

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Uudistuksessa keskeisiä kysymyksiä

- Mitä on tulevaisuuden sivistys? Millaista osaamista tarvitaan? Miten työskennellen voitaisiin parhaiten edistää oppimista ja osaamisen kehittymistä? **SUUNTA**
- Miten muutos toteutuu kuntien ja koulujen toimintakulttuurissa sekä jokaisella oppitunnilla? Oman näkemyksen ja tahtotilan merkitys. **TOIMINTA**
- Millaisia taitoja opettajat ja koulun muu henkilöstö tarvitsee? **OSAAMINEN**
- Mikä on opetussuunnitelman perusteiden ja paikallisen opetussuunnitelman merkitys opettajan ja kouluyhteisön työn ohjaajana ja tukijana? **NORMIT**

Jos pelkästään tyytyy lukemaan karttaa, eksyy.

- Ilman vuorovaikutusta ja yhteistä pohdintaa ei päästä parhaaseen mahdolliseen tulokseen
- Uudistuksen onnistuminen riippuu paikallisen opetussuunnitelmatyön toteutumisesta – miten prosessia johdetaan ja miten siinä ovat mukana
 - koulujen henkilöstö
 - oppilaat
 - huoltajat
 - muut yhteistyökumppanit

9

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Miksi uudistusta tarvitaan?

LP 2016

10

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Miksi uudistusta tarvitaan?

- Koulua ympäröivä maailma muuttunut olennaisesti 2000-luvun alun jälkeen \implies globalisoitumisen vaikutus ja kestävän tulevaisuuden haasteet ovat kasvaneet
- Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen on muuttunut \implies tarvitaan kestävän tulevaisuuden rakentamisen taitoja
- Opetuksen sisältöä, pedagogiikkaa ja koulujen työkäytänteitä on tarpeen tarkastella ja uudistaa suhteessa toimintaympäristön ja osaamisen muutoksiin

11

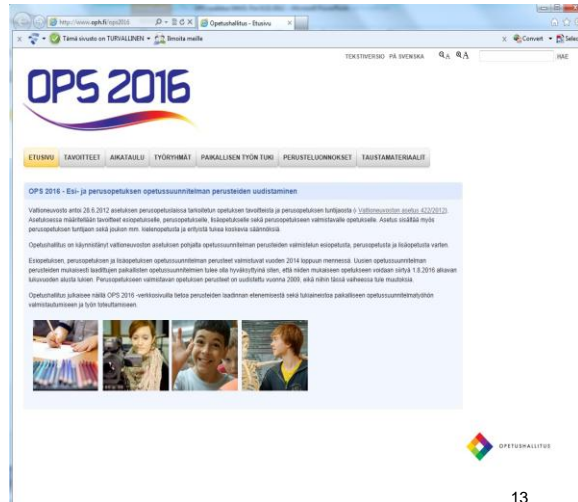
Opetussuunnitelma-
uudistuksen tavoitteet

LP 2016

12

<http://www.oph.fi/ops2016>

- Etusivun uutiset
- Tavoitteet
- Aikataulu
- Työryhmät
- Paikallisen työn tuki
- Luonnokset
- Blogi

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Työn eteneminen

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Esi-, perus- ja lisäopetuksen perustetyön aikataulu (valtioneuvoston asetuksen mukaan)

- Esiopetuksen, perusopetuksen ja lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tulee olla valmiina vuoden 2014 loppuun mennessä
- Paikallisten opetussuunnitelmien tulee olla hyväksytyinä ennen 1.8.2016 siten, että syyslukukauden 2016 alusta voidaan siirtyä uusien opetussuunnitelmien mukaiseen opetukseen kaikkien vuosiluokkien osalta

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

15

OPETUSHALLITUS

Uudistuksen ydin

Mitä? → Miten?

Millaiset kasvun ja oppimisen mahdollisuudet koulu kasvuyhteisönä ja oppimisympäristönä tarjoaa?

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

16

OPETUSHALLITUS

Keinoja tavoitteen toteuttamiseksi (1)

- Rakennetaan esiopetuksen, perusopetuksen ja lisäopetuksen vahvuuksille ja kehitetään niitä suhteessa toimintaympäristön muutosten asettamiin haasteisiin
- Vahvistetaan kasvun ja oppimisen jatkumoa sekä oppijan kehitysvaiheen huomioon ottamista
- Määritellään kasvatustyötä ja toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat arvot ja periaatteet
- Korostetaan tavoitteiden merkitystä, johdetaan tavoitteista tulevaisuudessa tarvittava laaja-alainen osaaminen

17

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Keinoja tavoitteen toteuttamiseksi (2)

- Syvennetään oppimiskäsitystä ja vahvistetaan edellytyksiä tietoa luovaan, yhteisölliseen ja oppilaiden tarpeet huomioon ottavaan oppimiseen monipuolisissa oppimisympäristöissä
- Jäsennetään ja karsitaan perusopetuksen sisältöjä siten, että voidaan kiireettömämmin keskittyä olennaiseen ja syventää oppimista
- Tuetaan paikallista pedagogista kehittämistä
- Toteutetaan uudistusprosessi monipuolisessa yhteistyössä, kannustetaan opetuksen järjestäjiä toimimaan samoin sekä liittämään ops-työ opetuksen ja koulutuksen strategiseen kehittämiseen

18

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Tulevaisuuden koulun hahmottelua opetussuunnitelman perusteluonnoksessa (perusopetus)

19

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

OPETUSHALLITUS

Oppimiskäsitys perusteluonnoksessa

- Oppimiskäsitystä syvennetään ja vahvistetaan edellytyksiä tietoa luovaan, yhteisölliseen ja oppilaiden tarpeet huomioon ottavaan oppimiseen monipuolisissa oppimisympäristöissä
- Koulutyö perustuu oppimiskäsitykseen, jossa korostuu
 - Oppijan toimijuus ja osallisuus
 - Oppijan tunteiden ja kokemusten merkitys
 - Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys oppimiselle
 - Kannustavan palautteen merkitys
 - Oppimisen ja koulutyön merkityksellisyys oppijalle
 - Tavoitteellisuus ja oppiminen opittavana taitona
 - Monipuoliset oppimisympäristöt ja työtavat oppimisen edistäjinä, koulun ulkopuolella tapahtuva oppiminen
 - Hyvinvointi oppimisen edellytyksenä ja tuloksena

20

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Laaja-alainen osaaminen perusteluonnoksessa (1)

- Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden, toimintakyvyn ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta
- Osaaminen suuntautuu tulevaisuuteen, edistää kestäväää elämäntapaa ja tukee oppilaan identiteetin muotoutumista – oppiminen nähdään myönteisenä muutosvoimana
- Osaamisen kehittäminen edellyttää oppiainerajat ylittävää yhteistyötä ja oppilaille merkityksellisten kysymysten käsittelyä
- Osaamisen kuvaukset on johdettu valtioneuvoston asetuksesta ja määritelty suhteessa toimintaympäristön muutoksiin
- Osaaminen on kuvattu opetukselle asettuvina haasteina

21

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

Laaja-alainen osaaminen perusteluonnoksessa (2)

Tarvittavan laaja-alaisen osaamisen alueet (7)

- Ajattelu ja oppiminen
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen, arjen taidot
- Monilukutaito
- Tieto- ja viestintäteknologian osaaminen
- Työelämätaidot ja yrittäjyys
- Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestäväen tulevaisuuden rakentaminen

22

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi